

ОСНОВНІ ШКІДНИКИ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З НИМИ В УМОВАХ АТ «ГАДЯЦЬКЕ БУРЯКОГОСПОДАРСТВО» ГАДЯЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Деменко В.М. к.с.-г.н, доцент

Даньшин М.В., студ. 4 курсу ФАтП, спец. «Захист рослин»

Дослідження проводилися в умовах АТ «Гадяцьке бурякогосподарство» в 2015 році за темою досліджень «Основні шкідники озимої пшениці та заходи боротьби з ними в умовах АТ «Гадяцьке бурякогосподарство» Гадяцького району Полтавської області.

Основна мета досліджень - встановлення впливу інсектицидів на чисельність шкідників озимої пшениці в умовах господарства та визначення їх технічної ефективності.

Схема досліджу включала наступні варіанти:

1. Контроль (без обприскування інсектицидами).
2. Обприскування інсектицидом Карате Зеон 050 SC, к.с., 0,15 л/га (еталон).
3. Обприскування інсектицидом Актара 25 WG, в.г., 0,12 кг/га (дослід).

Дослідження проводили згідно з загальноприйнятими методиками.

Злакові рослини пошкоджуються протягом усього періоду вегетації — від посіву до збирання врожаю. Зародком проростаючого зерна живляться дротяники, несправжні дротяники. Гусениці підгризаючих совок, личинки пластинчастовусих жуків і хлібного вусача перегризають молоді проростки, що часто призводить до значного зрідження посівів.

На молодих сходах оселяються личинки злакових мух: шведської, пшеничної, зеленоочки, гессенської. Вони пошкоджують точку росту, центральне стебло, центральний листок, від чого рослини засихають. Восени значної шкоди молодим рослинам завдають личинки хлібної жужелиці, та озимої совки. Весною сходами ярих хлібів живляться жуки смугастої хлібної блішки, злакові мухи, цикадки. На листках злакових розвиваються і шкодять попелиці, трипси, клопи-черепашки, личинки пильщиків, п'явиці, мухи-мінери тощо.

Кореневу систему підгризають личинки пластинчастовусих жуків.

В умовах АТ «Гадяцьке бурякогосподарство» найбільш розповсюдженими були клоп-черепашка та п'явица червоногруда.

Для визначення динаміки заселення посівів озимої пшениці та інших зернових клопами, що перезимували, навесні у період відновлення вегетації і на початку виходу в трубку обстежували посіви. Інтенсивність пошкодження і необхідність захисних заходів проти личинок клопів встановлюють обстеженням на початку цвітіння у фазі формування зернівки і на початку молочної стиглості пшениці.

На ділянках 50х50 см (0,25 м²), розміщених у шаховому порядку рівномірно на всьому полі, проводили обліки за допомогою рамки, яку накладали на рослини випадково. Всі стебла всередині рамки струшують на землю і підраховують кількість клопів. При цьому оглядали грудочки, рослинні рештки тощо, куди черепашка ховається в похмуру прохолодну погоду. На 100 га площі брали 16 проб. В результаті встановлювали середню чисельність шкідників на 1 м² посіву.

У фазах формування зернівки і початку молочної стиглості обліки проводять за вищеописаним способом. Для обчислення пошкодження стебел і білоколосиці пшениці під час повного виколошування обліковують пошкоджене колосся, що добре помітне на фоні зелених здорових рослин. Для цього на 12 облікових ділянках розміром 0,25 м² вираховували загальну кількість колосся та кількість солом'яно-жовтих, пустих колосів. Результати записували у процентах на 1 м².

Для визначення пошкодження зерна на певному полі відбирали пробний сніп перед обмолочуванням валків.

Облік п'явиць проводили на початку фази виходу в трубку озимої пшениці. Ділянки розміром 0,25 м² (50х50 см) розміщують по Z-подібній лінії з двох протилежних країв поля і по діагоналі. На полі до 100 га закладали 16 ділянок по Z-подібній лінії: 4 в крайовій смузі, 8 — по діагоналі і 4 в протилежній крайовій смузі. У період масового виплодження личинок на полях, де була відмічена підвищена чисельність п'явиць, обліковували приблизно через 15 днів.

В результаті перевищення шкідниками економічного порогу шкідливості було проведено обприскування інсектицидами.

Для визначення технічної ефективності захисних заходів визначали чисельність шкідників у всіх варіантах і повторностях до і після застосування пестицидів за формулою.

При використанні інсектицидів чисельність клопа черепашки знизилася до невідчутного господарського рівня. Хоча на контрольному варіанті, без використання інсектицидів спостерігалася подальше зростання дорослих клопів. Технічна ефективність інсектицидів була високою і становила при обприскуванні Карате Зеон, SC, к.с. 93,36%, інсектицидом Актара 25 WG, в.г., - 93,64%.

Після використання інсектицидів чисельність п'явиці знизилася до невідчутного господарського рівня. Хоча на контрольному варіанті, без використання інсектицидів спостерігалася подальше зростання кількості імаго шкідника. Технічна ефективність інсектицидів була високою і становила при обприскуванні Карате Зеон, SC, к.с. 92,22%, інсектицидом Актара 25 WG, в.г., - 93,17%.